

ЮВІЛЕЙНА ТРУДОВА ВАХТА

На Привільному заводі «Будмаш» добре знають Ольгу Миколаївну ОЛЕКСИЧЕНКО. Чимало років працює вона електромонтажницею в ремонтному цеху. Змінив її номер значно переконує.

Фото В. Івотіва.

Збільшимо виробництво продуктів тваринництва

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ тваринників колгоспу «Авангард» Чернігівського району по збільшенню виробництва і заготівлі продуктів тваринництва в зимовий період 1972—1973 років

Здійснюючи історичні рішення XXIV з'їзду КПРС, готуючи гідну зустріч 50-річчю створення СРСР, тваринники колгоспу «Авангард» успішно виконують соціалістичні зобов'язання, взяті на другий рік п'ятиріччя. Невгононо попрацювали ліхбороби. Цього року з кожного гектара посівних площ одержали по 25,9 центнера зернових, в тому числі по 21,5 центнера озимої пшениці, зібрали по 20,9 центнера картоплі, 50 центнерів сіна та по 407—кукуруди на зеленій корм і силос.

Працівники тваринницьких ферм за десять місяців виробили в стоктарному обчисленні по 964,4 центнера молока, по 115,4 центнера м'яса і на кожні сто гектарів зернових—по 133,5 тисячі штук яєць. За цей же час продано державі 41.850 центнерів молока, 5.820 м'яса та 882 тисячі штук яєць.

Ми одностайно схвалили постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР та ВЦРПС «Про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання працівників тваринництва за збільшення виробництва і заготівлі продуктів тваринництва в зимовий період 1972—1973 рр.». Цей важливий документ—новий яскравий прояв постійної турботи Рідної Комуністичної партії, Радянського уряду про поліпшення добробуту трудящих, про успішне перетворення в життя величезної програми дальшого розвитку сільськогосподарського виробництва.

Виконавши у всенародній зваженій змаганні і, завдяки своїм зусиллям, працівники ферм колгоспу взяли на себе підвищені зобов'язання: виробити у четвертому кварталі нинішнього року та у першому півріччі 1973 року 39.380 центнерів молока, що на 1.141 центнер більше, ніж було вироблено за відповідний період 1971—72 років. Виробити також 4.650 центнерів м'яса, або на 1080 центнерів більше, 1 мільйон 150 тисяч штук яєць, або на 5 процентів більше. На кожні сто гектарів сільськогосподарських угідь це становитиме по 815 центнерів молока, 96 центнерів м'яса та по 143,5 тисячі штук яєць на сто гектарів зернових.

Забезпечимо середньодобовий приріст живої ваги кожної голови великої рогатої худоби не менше, як 800 грамів, та здаточну вагу однієї голови—400 кілограмів. Всього в 1973 році маємо виробити на кожні сто гектарів сільськогосподарських угідь по 1200 центнерів молока та 136 центнерів м'яса, 165 тисяч штук яєць на кожні сто гектарів зернових.

Наш колгосп достроково виконає народногосподарський план 1972 року по продажу державі молока, м'яса та яєць. До кінця року понад народногосподарський план буде реалізовано 5.500 центнерів молока, 1500 центнерів м'яса та 120 тисяч штук яєць. Починаючи з першого півріччя 1973 року буде продано 600 центнерів молока, 1000 центнерів м'яса, 110 тисяч штук яєць. Народногосподарський план першого півріччя 1973 року по продажу державі молока буде виконано 1 червня, м'яса—1 травня, яєць—15 червня.

Всього намічаємо в четвертому кварталі 1972 року та першому півріччі 1973 року продати державі 35300 центнерів молока і 4730 центнерів м'яса, 790 тисяч штук яєць, що на 1890 центнерів молока, 1090 центнерів м'яса більше, ніж за відповідний період 1971—72 років.

Цього року наш колгосп заготовив по 33 центнери кормових одиниць на умову голови худоби. Фуражу доволі, але турбота про найбільш раціональне використання його—на першому плані. У господарстві діє цех, де налагоджено виготовлення комбикормів з добавкою вітамінно-мінеральних сумішок. До того ж, майже повністю завершено механізацію всіх виробничих процесів на фермах. Це дозволить значно поліпшити утримання і годівлю тварин, підвищити продуктивність праці на 3,4 процента та знизити собівартість продукції на 6,1 процента.

Всі працівники тваринництва нашого колгоспу наполегливо підвищують свої знання і виробничу кваліфікацію, беруть на озброєння досвід керівників. На фермах створено дві школи по вивченню основ зоотехніки та економіки.

Вже зараз розгортаємо діяльну підготовку до дальшого зміцнення виробництва кормів у наступному році забезпечимо за рахунок поліпшення вирощування всіх кормових культур та підвищення їх врожайності. Переважимо широко впровадити прогресивну технологію заготівлі фуражу. Ставимо за мету—одержати з кожного гектара по 400 центнерів кукурудзи на силос і зеленій корм, по 250—300 центнерів одорочіних та багаторічних трав на зеленій корм, по 50 центнерів сіна з природних сіножатей. Виробимо 1000 тонн вітамінно-трав'яного борошна, значно збільшимо заготівлю сінажу. Підвищення врожайності кормових культур дозволить колгоспу заготовити 32 тисячі тонн силосу, або на 500 тонн більше, ніж у 1972 році.

Всього ж передбачаємо заготовити по 35 центнерів кормових одиниць на умову голови худоби.

Працівники ферм, всі тваринники колгоспу «Авангард» розуміють значення заходів, які партія та уряд вживають для дальшого підвищення добробуту радянських людей, і сповнені рішучістю взяти всі сили, знання та досвід для того, щоб успішно здійснити всі соціалістичні зобов'язання, внести свою частку у всенародну справу збільшення виробництва і заготівлі продуктів тваринництва в зимовий період 1972—1973 років.

Зобов'язання обговорено і прийнято на зборах тваринників колгоспу «Авангард» Чернігівського району.

Від імені партійно-урядової делегації Радянського Союзу В. В. Щербіцький передає в дар колективу заводу Барельф В. І. Леніна.

Після відвідань заводу гості зробили поїздку по місту. Ввечері члени радянської делегації повернулися в Будапешт.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Розмови Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

деснянська ПРАВДА

ОРГАН ЧЕРНІГІВСЬКОГО ОБКОМУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ, ЧЕРНІГІВСЬКОГО МІСЬКОМУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ ТА МІСЬКОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 237 (13976)

П'ятниця, 1 грудня 1972 року

Ціна 2 коп.

ДРУЖНІ РОЗМОВИ ТОВАРИШІВ Л. І. БРЕЖНЄВА І Я. КАДАРА

28 і 29 листопада в Будапешті відбулися зустрічі між Генеральним секретарем ЦК КПРС товаришем Л. І. Брежнєвим і першим секретарем ЦК УСРП товаришем Я. Кадаром.

Були обговорені питання всебічного розвитку радянсько-угорського співробітництва в політичній, економічній та ідеологічній галузях. Особливу увагу було приділено дальшому розвитку тісних

дружніх зв'язків між КПРС і УСРП.

Товариші Л. І. Брежнєв і Я. Кадара обмінялися думками з питань поглиблення співробітництва братніх соціалістичних держав, активної участі СРСР і УНР в колективних організаціях країн соціалізму, а також боротьби соціалістичної співдружності за зміцнення миру та розрядку міжнародної напруженості в Європі і в усьому світі.

Розмови Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

(ТАРС).

Відвідання товаришами Л. І. Брежнєвим і Я. Кадаром новобудов міста

БУДАПЕШТ. 29 листопада. (Спец. кор. ТАРС). Сьогодні глава партійно-урядової делегації СРСР Генеральний секретар ЦК КПРС товариші Л. І. Брежнєв і перший секретар ЦК УСРП товариші Я. Кадара зробили поїздку по Будапешту, ознайомилися з новобудовами угорської столиці.

Разом з ними були члени радянської делегації—секретар ЦК КПРС К. Ф. Катусhev, міністр закордонних справ СРСР А. А. Громико, а також керівники Будапештського міського партії і міської Ради.

Товариші Л. І. Брежнєв і Я. Кадара, члени радянської делегації відвідали новий будапештський метрополітен, побували на станції «Площа Кошута». Звідси тунель метро йде під діном. Дунаю до станції «Площа Московія» в Будапешті. Голова виконкому Будапештського міського партії і міської Ради.

кої міської Ради Золтан Сепельді розповів, що перша черга лінії метро «Схід—Захід» стала до ладу в 1970 році—в перелік 25-річчя з дня визволення Угорщини Радянською Армією. Після луску другої черги нова лінія з'єднає районі райони Пешта з пагористою Будобою.

Спорудження метро провадиться з широкою технічною допомогою радянських метробудівців. Тут, в Будапешті, дуже добре себе зарекомендували знайомі москвичам, ленинградцям, киянам вагони метро, випущені Митищинським машинобудівним заводом. Ескалатори поставив ленинградський завод імені Котлякова. Широко використовується досвід радянських будівельників метро та експлуатаційників.

На станції «Площа Кошута», де завершуватиметься опоряджування роботи, товариші Л. І. Брежнєв і

Я. Кадара оглянули вестибюль, технічні служби. Главу радянської партійно-урядової делегації сердечно вітали представники молодіжної соціалістичної бригади, попросили його розпачисати в бригадному шолоднику. Тов. Л. І. Брежнєв поблагодійно метробудівцям нових трудових успіхів.

Потім товариші Л. І. Брежнєв і Я. Кадара, члени радянської делегації поїхали в Стару Буду, де особливо помітні різкі зміни в обличчя робітничих районів міста. Тут збудовано цілий комплекс сучасних житлових і культурно-побутових будинків.

По-братерськи, тепло і привітно зустріли радянських гостей жителі цього нового району угорської столиці. Будинки були прикрашені радянськими і угорськими прапорами. Вліч районного комітету партії, де товариші Л. І. Брежнєв і

Я. Кадара зупинилися оглянути недавно збудований сучасний житловий будинок, до них підходили десятки людей, обмінюючись дружніми вітаннями і потисками рук.

В одному з цокобю прийняли в експлуатацію і частково заселені нових будинків товариші Л. І. Брежнєв і Я. Кадара оглянули готові квартири.

Рольний інженер будівельного підприємства Ласло Пенар розповів гостям про сучасний індустріальний метод складання будинків з готових залізобетонних конструкцій. Такі конструкції випускає Будапештський домобудівний комбінат, все устаткування якого поставив Радянський Союз. Технологію виробництва розробили радянські спеціалісти. Цей комбінат, так само як і будівництво метро,—яскравий приклад плідного радянсько-угорського співробітництва.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара виклали й учні розташованої поруч нової середньої школи попросили відвідати й навчальний заклад. У вестибюлі вчителі піднесли гостям букети квітів, пов'язали їм червоні ленточки.

«З любов'ю вітаю Вас, дорогі товариші Брежнєв, від імені викладачів і всіх учнів у нашій школі. Ми раді, що Ви відвідали нас. Передайте наш палкий привіт радянським працівникам знову збудованого міста. Радянська держава завжди буде дружній і поважливий до вас, як до своїх батьків».

Зустріч з трудящими Будапешта вилічили в яскравий прояв радянсько-угорської дружби.

В гостях у жителів Дьєра

БУДАПЕШТ. 29 листопада. (Спец. кор. ТАРС). Вчора член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КП України В. В. Щербіцький, секретар ЦК КПРС К. Ф. Катусhev, заступник Голови Ради Міністрів СРСР М. О. Тихонов, перший секретар ЦК КП Естонії І. Г. Кебін, посол СРСР в УНР В. Я. Павлов відвідали важливий промисловий і культурний центр Угорщини місто Дьєр.

Як дорогих гостей зустріли жителі міста члени партійно-урядової делегації СРСР.

На прикрасі угорськими і радянськими прапорами площі перед найбільшим підприємством міста—вагоно- і машинобудівним заводом «Раб» члени радянської делегації і Голову Ради Міністрів УНР Е. Шока, який прибув разом з ними, зустріли міністр металургійної і машинобудівної промисловості УНР Д. Хоргош, керівники міста і області Дьєр-Шопрон. Робітничі заводи піднесли радянським гостям букети червоних гвоздик.

У залі нарад заводоуправління генеральний директор підприємства Е. Хорвак розповів про історію заводу, його сьогоднішній день.

Уже в перші післявоєнні роки у колектив підприємства склалася ті-

сний зв'язок з Радянським Союзом, який по-братерськи допоміг у відбудові зруйнованих цехів, забезпечив перші замовлення. Відтоді ці зв'язки міцніють рік у рік. Радянський Союз став основним зарубіжним споживачем продукції дьєрських машинобудівників. Тепер провідний виробничий профіль підприємства—випуск дизельних моторів і задніх мостів для автобусів та вантажних автомобілів. На основі радянсько-угорської кооперації великі партії мостів надсилаються в Радянський Союз. 90 процентів усіх моторів, що їх виробляє завод, як повідомив Е. Хорвак, астановлюють на автобусах «Ікарус», які добре знайомі радянським людям.

Під час огляду цехів радянські гості дружно розмовляли з працівниками заводу, цікавилися їх роботою, життям.

У другій половині дня в будинку культури заводу «Раб» відбулася зустріч членів радянської партійно-урядової делегації з передовими виробничими і керівниками заводських бригад соціалістичної праці.

На зустрічі виступив з промовою член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КП України В. В. Щербіцький.

Від імені радянської партійно-урядової делегації ЦК КПРС товариші Леоніда Ілліча Брежнєва—він передає багатогалузевому колективу заводу «Раб», всім жителям області Дьєр-Шопрон палкий, братерський привіт і найкраще побажання.

Тов. Щербіцький поділився враженнями про відвідання заводу, про зустрічі з робітниками, спеціалістами, керівниками підприємства, яке має широкі і тісні зв'язки з Радянським Союзом.

Як друзі і соратники угорського народу, сказав він, нас радує значні успіхи, здобуті вами у розв'язанні завдань, поставлених Х з'їздом Угорської соціалістичної робітничої партії. Від душі бажаємо вам, працівникам славного робітничого класу Угорщини, нових трудових перемог, нових досягнень у боротьбі за повну побудову соціалізму!

Тов. Щербіцький розповів про велике політичне і трудове піднесення, з яким радянський народ іде на зустріч великому святу—50-річчю створення СРСР, про під виконання рішення XXIV з'їзду КПРС, про великі досягнення радянської економіки,

яка зважено справляється з поставленими з'їздом завданнями. Далі він сказав, що перебуваючи лише другий день на угорській землі, радянська делегація знову й знову змогла відчувати глибину і значність того, що входить сьогодні в поняття радянсько-угорської дружби. Ця дружба पुстила глибоке коріння, і безсумнівно, її плоди множитимуться рік у рік.

Говорячи про тісні ділові зв'язки Української РСР з угорськими друзями, зокрема в найсучасніших галузях науки і техніки, тов. Щербіцький підкреслює, що такі зв'язки характерні для всіх радянських республік, усіх країн і областей.

У своєму виступі В. В. Щербіцький сплинує на активній боротьбі за зміцнення миру і міжнародної безпеки, яку веде Радянський Союз разом з іншими соціалістичними країнами, і підкреслює у цьому зв'язку велике значення розпочатих радянсько-угорських переговорів і тих практичних кроків, які намагаються для дальшого поглиблення радянсько-угорського співробітництва в усіх галузях.

Наш братерський союз, сказав він, являє собою міцну ланку соціалістичної співдружності. Своєю працею, своїми економічними досягненнями, прищиповано марксистсько-ленінською політикою наші країни реально сприяють зміцненню міжнародних позицій світової соціалістичної системи.

Від імені партійно-урядової делегації Радянського Союзу В. В. Щербіцький передає в дар колективу заводу Барельф В. І. Леніна.

Після відвідань заводу гості зробили поїздку по місту. Ввечері члени радянської делегації повернулися в Будапешт.

МІТІНГ РАДЯНСЬКО-УГОРСЬКОЇ ДРУЖБИ НА ЧЕПЕЛЬСЬКОМУ КОМБІНАТІ

БУДАПЕШТ. 30 листопада. (Спец. кор. ТАРС). З широким привітанням, сердечною теплою, по-робітничому гостинно приймав сьогодні «Червоний Чепель» партійно-урядову делегацію СРСР на чолі з Генеральним секретарем ЦК КПРС товаришем Л. І. Брежнєвим. Багато тисяч робітників з прапорами, вітальними транспарантами вийшли зустрічати дорогих радянських гостей.

Разом з радянською делегацією були Перший секретар ЦК УСРП Я. Кадара, член Політбюро ЦК УСРП, Голова Ради Міністрів УНР Ене Фен, член Політбюро ЦК УСРП, перший секретар Будапештського міського партії К. Немет.

Відбулася зустріч з керівниками підприємств, передовими людьми комбінату. Секретар парткому Ш. Борбей під бурхливий оплески присутніх сердечно вітав товариша Л. І. Брежнєва, члена радянської делегації і від імені багатогалузєвого колективу робітників підняв за відвідання Чепеля, підкреслюючи, що приїзд Леоніда Ілліча Брежнєва до чепельських робітників—це величезна подія в житті заводу.

Палкими оваціями присутні зустріли повідомлення про те, що на прохобу колективів усіх заводів комбінату товаришам Л. І. Брежнєву і Я. Кадару присвоєно звання почесних членів робітників Чепеля.

У слові-відповіді товариш Л. І. Брежнєв від імені усіх членів делегації сердечно подякував за теплі дружні слова, звернувши до делегації, до Радянського Союзу.

Тов. Л. І. Брежнєв відрекламентував присутнім членів партійно-урядової делегації СРСР—члена Політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК КП України В. В. Щербіцького, секретаря ЦК КПРС К. Ф. Катусhev, заступника Голови Ради Міністрів СРСР М. О. Тихонова, міністра закордонних справ СРСР А. А. Громико, першого секретаря ЦК КП Естонії І. Г. Кебін, посла СРСР в УНР В. Я. Павлова, а також члена ЦК КПРС К. В. Русакова, члена Центральної ревізійної комісії КПРС А. М. Александрова, які прибули в УНР разом з делегацією.

Немет надав слово токарів Чепельського металургійного комбінату Л. Дом'яну.

Від імені чепельських робітників, говорив він, палко від серця вітаю Генерального секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу Леоніда Ілліча Брежнєва. З повагою і любов'ю вітаю членів партійно-урядової делегації Радянського Союзу, всіх наших дорогих гостей.

Ми, робітники Чепеля, вже давно готуємося до зустрічі товариша Брежнєва. Для нас це велика честь.

Ми надзвичайно раді, що сьогодні можемо вітати в себе членів радянської партійно-урядової делегації Чепельського металургійного комбінату Л. Дом'яну.

Дорогий товаришу Брежнєв! Шановні збори! Дорогі товариші! Друзі! Усі ми охоплені глибоким почуттям важливості цієї події, коли тут, в Чепелі, у фортеці угорського робітничого руху можемо вітати в своєму колі видатних представників нашого великого союзна, братнього радянського народу.

Дозвольте й мені від імені угорських комуністів, від імені угорського народу, який будую соціалістичне суспільство, з широким повагою і любов'ю вітати товариша Брежнєва, видатного і невтомного борця за справу міжнародного комуністичного руху і миру, справжнього друга угорського народу, вітати всіх членів радянської делегації. Від широкого серця вітаю всіх учасників наших зборів, присвячених угорсько-радянській дружбі, представників трудящих нашої столиці Будапешта й Чепеля.

Дорогі товариші! Візит радянської партійно-урядової делегації в нашу країну є видатною подією, яка свідчить про нашу непохитну дружбу й союз, що базується на міцній принциповій основі, мають глибокі історичні корені. Переговори між представниками наших партій і урядів характеризуються духом інтернаціоналізму, духом широкі дружби.

В ході розмов ми порушили всі

дільські партійно-урядової делегації і особисто товариша Брежнєва. Цей візит для нас, чепельських трудящих, є великою честью. І ми хочемо бути гідними цієї честі.

На трибуні піднімається Анна Шпівш. Я працюю на ткацькій вибійній фабриці «Гольдбергер», говорить вона. У своїй роботі мені день у день доводиться зустрічатися з продукцією, яка виробляється на замовлення Радянського Союзу. Я на практиці безпосередньо відчуваю, що значить дружба нашої країни з великим Радянським Союзом.

Благотворний вплив цієї дружби і широкі, товариські любові виявляються в усіх галузях нашого життя. Від імені угорської молоді

я б хотіла висловити наше спільне бажання, щоб ця братерська дружба була ще тіснішою, безпосереднішою. Я прошу Вас, товариші Брежнєв, передати радянській молоді це наше бажання. Ми просямо також передати їй і наш товариський привіт.

Далі виступав співробітник Науково-дослідного Інституту металургійної промисловості інженер М. Мішке. Ми відчували особливу радість від того, що наші керівники і особисто товариші Брежнєв і Кадара вважали зміцнення і розвиток своєї кровиною справою.

З промовою на мітингу виступив Перший секретар ЦК УСРП тов. Я. Кадара.

Від імені партійно-урядової делегації Радянського Союзу В. В. Щербіцький передає в дар колективу заводу Барельф В. І. Леніна.

Після відвідань заводу гості зробили поїздку по місту. Ввечері члени радянської делегації повернулися в Будапешт.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Від імені партійно-урядової делегації Радянського Союзу В. В. Щербіцький передає в дар колективу заводу Барельф В. І. Леніна.

Після відвідань заводу гості зробили поїздку по місту. Ввечері члени радянської делегації повернулися в Будапешт.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі повного взаєморозуміння і єдності.

Після огляду житлового комплексу товариші Л. І. Брежнєва і Я. Кадара пройшли у винятково сердечній обстановці, в дусі

НАДІЙНА ЗАПОРУКА УСПІХУ

МЕНШЕ місяця відділяє нас від знаменної дати — 50-річчя утворення СРСР. 3 особливих армію постає велич історичних звершень багатонаціонального радянського народу. За традицією трудівники Приднілля, як і всі радянські люди, готують великому святу трудові подарунки в усіх сферах своєї діяльності. У ці дні все ширше розгортається соціалістичне змагання, збагачується новими рисами. Все можна говорити про деякі результати, і наперед про зростаючу ініціативу мас, поглиблений пошук резервів для подальшого підвищення продуктивності праці, ефективності суспільного виробництва.

Коллективні підприємства міста план реалізації продукції десяти місяців виконали на 100,9 процента. Зростає продуктивність праці. Успішно справились і з іншими техніко-економічними показниками. Цифри свідчать: темпи зростання обсягу виробництва, продуктивності праці вищі, ніж торішні. Це результат творчого, дільного підходу до змагання.

На підприємствах де продумана система організації соціалістичного змагання цехів і дільниць, бригад і окремих виробників. Керуючись постановою ЦК КПРС «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання», партійні, профспівкові, комсомольські організації прагнуть до того, щоб змагання «проявляло» на користь справ, щоб результатом його була не тільки надпланова продукція. Головний результат масового руху

за Гімну зустріч вільно — це патріотичне прагнення людей перетворити в життя грандіозні завдання, накреслені XXIV з'їздом КПРС, комуністичне ставлення до праці, висока відповідальність за дооручену ділянку роботи.

Питання організації соціалістичного змагання не раз обговорювалися на засіданнях бюро і пленумів міського партії, на партійних і профспівкових зборах, у колективних підприємствах. Піддаючи дільній критиці недоліки у цій серйозній справі, комуністи зосереджували увагу на розробленні більш ефективних систем стимулювання праці, врахування духовних і матеріальних інтересів трудящих. Забезпечили пропозиції, спрямовані на забезпечення гласності, вчасне підведення підсумків змагання, поширення передового досвіду. Все це сприяло утвердженню у колективах атмосфери творчого піднесення, відкритості, хорошого настрою.

У виняткових умовах соціалістичного змагання відіграє яскраву роль у розвитку виробництва і виконанні трудових завдань. Головним напрямком стала мобілізація людей на підвищення продуктивності праці, зниження трудових затрат, економії сировини і матеріальних ресурсів, поліпшення якості продукції. Дуже багато значить оперативна інформація про хід змагання.

Цікаво й ефективно організоване змагання на заводі протипожежного устаткування. Партійна організація зуміла по-справжньому мобілізувати весь колектив на виконання завдань п'ятиріччя. Тут, наприклад, практикують поденне підведення підсумків виконання зобов'язань. Партком всемірно працює на підвищення бойовості партійних груп і цехових парторганізацій. Комуністи обговорюють ак-

туальні питання господарської діяльності, підвищення культури виробництва, впровадження наукової організації праці. Велика увага приділяється масово-політичній роботі у робітничому колективі. Одним з найважливіших завдань стало міжцехове виховання. Колектив заводу на протязі п'яти кварталів утримує перехідний Червоний прапор міністерства і ЦК профспілки.

С чому почитати за цього заводу. Саме тут міськом партії проводили семінар-нараду партійно-господарського активу підприємств промисловості, транспорту і зв'язку з питань удосконалення організації соціалістичного змагання. Учасники семінару говорили потім, що багато корисного запозичили у машинобудівників. Вони побачили, як при підведенні підсумків змагання враховуються такі показники, як ритмічність роботи, якість виробів, стан трудової дисципліни, технічна безпека, погляд на устаткуванням. Побачили, як вшановують переможців змагання, як їх честь спалюють червоної зірки.

Зрозуміло, ми не обмежуємось тим, що народжується у колективах нашого міста. Широкого поширення серед підприємств Приднілля набрав почин колективу Шокінського хімічного комбінату. Першими його підхопили на заводі «Пластик». Тут за один рік вивільнено 54 робітників, які зараз працюють на інших ділянках виробництва, а економічний ефект досяг 20,8 тисяч карбованців.

У похід за економією робочого часу, за пошук додаткових резервів за починим курилівцями. Чернівецького комбінату хімічного волокна М. С. Паламарука виключив сотні виробників нашого міста: нафтовиків, хіміків, ма-

шинобудівників, працівників легкої промисловості. Що зроблено, а що слід ще зробити, щоб рух за підвищення продуктивності праці набув масового характеру? Ці питання стояли в центрі уваги міських зборів передовиків виробництва, які відбулися нещодавно. Багато цікавих думок тут висловлено, багато подано корисних пропозицій і рекомендацій.

Питання економії робочого часу — в центрі уваги партійної організації, всього колективу заводу «Пластик». Робочим хвилинам рахунок і навантаження — стало дозволеним, що активно включився у боротьбу за випуск додаткової продукції, ефективне використання устаткування.

Кетельники панчішної фабрики, член КПРС Н. Терещенко веде ліч секундам. Одягання панчою на токарі для кетельників має займати 28 секунд, а Н. Терещенко проводить цю операцію за 21,4 секунди. Ще 10 секунд вона заощаджує на змінаних заготовках виробів. Нема потреби перераховувати всі процеси кетельників. Скажемо тільки, що на кетельничій десятці пар панчіх передова виробництво заощаджує одну хвилину 55 секунд і щодня кетельники десятиків пар при нормі 57. Дуже важливо, що свої прийоми праці Н. Терещенко передає молодим робітникам.

Коли обговорювали постанову ЦК КПРС «Про підготовку до 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік», на панчішній фабриці переглядали раніше взяті зобов'язання. Було вирішено на честь знаменного ювілею річний план випуску продукції збільшити на 28 грудня, а на два дні раніше, і дати відповідних виробів на 250 тисяч карбованців.

замість ста тисяч, як намчалось раніше. І ось результат: за десять місяців зроста продуктивність праці, випущено понад план 208 тисяч пар панчішно-шкарпеткових виробів.

Висока свідомість нашого робітничого класу знаходить яскравий вияв у виконанні бригадних та індивідуальних зобов'язань. Взяти бригаду О. Ілляшенка, яка зайнята на складанні компресорів на заводі «Будмаш». Спершу цей колектив вирішив виконати свою п'ятирічку за чотири роки і дев'ять місяців. Ретельно уваживши свої можливості і резерви, переглянув зобов'язання, скоротивши час на рік. Дільниця, де працює бригада, поповнилась новою технікою, це дало можливість ще ефективніше використати кожну робочу секунду. І ось нібишні зобов'язання бригади: п'ятирічку за три з половиною роки.

Широку підтримку на панчішній фабриці знайшов заклик таллі Яковлевського льонокомбінату А. Смирнова: розгорнути боротьбу за підвищення продуктивності праці на кожному робочому місці при відмінній якості продукції. Російську таллю підтримали більше 150 придільниць панчішники. Вони відкрили особисті рахунки за дотронування виконання завдань п'ятиріччя.

Наведу деякі узагальнюючі дані, що свідчать про зростаючу комуністичну свідомість робітників. У місті за звання бригади комуністичної праці борються 732 колективи, в яких працює майже 10 тисяч робітників. 471 колектив з п'ятидесяти тисяч виробничих уже удостоєний цього високого звання. Справа, звичайно, не в цифрах. Рух за комуністичне ставлення до праці, вис не нове у виробничій від-

носині людей, підпис соціалістичне змагання на вищій ступіні.

Змагання трудових колективів вийшло за межі міста. Розширилися дужки зв'язки з трудівниками інших радянських республік. Мільярдів Речіці, Вілюрської РСР. Взаємні поради, передача передового досвіду збагачують обидва колективи. Міцніють зв'язки і між колективами панчішних фабрик Приднілля і Гомеля, Братерство — так коротко можна охарактеризувати взаємодію між трудівниками нашого міста і міста Сальїни Азербайджанської РСР. На адресу Азербайджану йдуть вироби заводу будівельних машин, «Сільгоспмаш». Добре працюють у нафтогазодобувній управлінні «Чернігівнафтогаз» інженери, які закінчили Азербайджанський інститут нафти імені Азізбекова.

У всі куточки надіслали свою продукцію Придільничий завод будівельних машин. Підіймачі, цементовози з маркою «Будмаш» працюють на новобудовах Молдавії, Узбекистану, Латвії, Азербайджану. Приємно повідомити, що наші машинобудівники успішно справляються з відповідальним замовленням автомобільного гіганта на Камі. Більше 200 автоцементовозів, шоглових підіймачів, розчинних насосів надіслав наш заводний завод «Будмаш» на адресу КамАЗу у Набережні Челні. А на підприємстві ва Приднілля надходить нова техніка з багатьох міст Російської Федерації, інших радянських республік.

Попереду у прилучан нові завдання по втіленню в життя накреслених дев'яти п'ятиріччя, величю програми комуністичного будівництва, наміченої XXIV з'їздом КПРС. Цьому підпорядкована організаційська і масово-політична робота міському, первинних партійних організацій. На цьому зосереджують свої зусилля трудові колективи міста.

В. МАРЧЕНКО,
перший секретар Придільничого міського КП України.

ЮВІЛЕЙНИЙ РАПОРТ ДТСААФІВЦІВ

Президія ВЦРПС, бюро ЦК ВЛКСМ і президія ЦК ДТСААФ СРСР підвели підсумки Всесоюзного ювілейного змагання колективів Червонопрапорного Добровільного товариства сприяння армії, авіації і флоту, створеного 50-річчя утворення Союзу РСР. Серед переможців названі і дтсаафівці України.

У розмові з кореспондентом РТАУ голова ЦК ДТСААФ УРСР генерал-лейтенант А. Ф. Покальчук сказав, що підсумки ювілейного соціалістичного змагання свідчать про успішне виконання республіканським товариством своїх зобов'язань по всіх основних показниках. Заслуживши ювілейного змагання на Українській сталі, як відомо, трудівники київського заводу «Арсенал» імені В. І. Леніна. Іх патріотичний почин був відзначений по всій Україні. Тільки в минулому році створено 482 нові організації, а в складі товариства за десять місяців зросло близько 360 тисяч чоловік. За цей час три первинні організації в республіці нагороджені Почесним знаком ДТСААФ СРСР і понад 150 — знаком «За активну роботу».

Головне наше завдання тепер — ширше розгорнути підготовку технічних кадрів для народного господарства. І воно здійснюється успішно — по цьому показнику план перевищено на 21 процент. Тисячі молодих людей здобули права шоферів-любителів, водіїв третього класу, а близько 70 тисяч чоловік підвищили свою майстерність, ставши спеціалістами другого і першого класів. Добре поставлено це роботу у Львівській, Дніпропетровській, Вінницькій, Чернівецькій, Кримській та Одеській областях.

(РТАУ).

Ініціатори соціалістичного змагання творинників

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ланки по відгодівлі молодячої великої рогатої худоби відікрито № 2 ордену Леніна радгоспу імені Магнітобуду Оребривської області

Ми, механізатори-скотари ланки по відгодівлі молодячої великої рогатої худоби відікрито № 2, де керуємо працює Герой Соціалістичної Праці Анастасія Тимофіївна Петрукович, з великою увагою ознайомилися з опублікованою в пресі постановою ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання працівників тваринництва за збільшення продукції тваринництва в зимовий період 1972—1973 рр.», яка спрямована на подальше піднесення однієї з провідних галузей сільського господарства — тваринництва, на поліпшення матеріального добробуту радянських людей.

Наш колектив у складі 32 чоловік, в тому числі 22 членів ВЛКСМ, беручи участь у соціалістичному змаганні під девізом «П'ятиріччя — ударно працюймо змайстерність і пошук нових шляхів», у минулому році одержало 4553 кілограмів молока від кожної корови при зобов'язанні 4200 кілограмів. За 10 місяців цього року на доєно в середньому по 4230 кілограмів при річному зобов'язанні 4600 кілограмів, валовий надій молока досяг 26200 центнерів.

Включившись у Всесоюзне соціалістичне змагання за збільшення продукції тваринництва і заготівель продукції тваринництва в зимовий період, підрозділи своїми силами, ми, члени комсомольсько-молодіжного колективу радгоспу «ХВ років Жовтня», взяли курс на підвищення соціалістичних зобов'язань: за 9 місяців стійлового періоду 1972—1973 рр. одержали молока 23325 центнерів, або на 2483 центнери більше, ніж за відповідний час минулого року. За цей період середній надій молока на корову збільшився на 147 кілограмів і доведено його до 4655 кілограмів.

У середньому по фермі за 1973 рік ми зобов'язуємося надати від корови по 4800 кілограмів молока, а передові доярки, комсомолки Марія Марделю і Галина Ватара — по 6 тисяч і 5,5 тисячі кілограмів молока від кожної корови. Собівартість продукції знизилася на 7 процентів. Будемо вести наполегливу боротьбу за підвищення якості молока. На кожні 100 кілограмів одержимо по 100 телят, забезпечимо повне збереження молодячої худоби.

Середньодобовий надій молока на корову тепер становить 9,6 кілограма, в грудні, січні і лютому ми доведемо його до 11,5—на 1,2 кілограма більше, ніж у зимові місяці минулого року.

Зростає виробництво тваринницької продукції по фермі забезпечено шляхом правильно організації змішаної худоби, ретельного догляду і повноцінної годівлі гварин, раціонального використання кормів. За рахунок дріжджування кормів додатково одержимо в зимовий період 110 центнерів кормових одиниць, запарювання грубих кормів економічною 22 центнери кормових одиниць, що дасть можливість додатково одержати 155 центнерів молока.

Проведемо якісно підготовку тварин до розселення, організуємо правильне роздолювання корів. Тільки за рахунок цього мінімальний приріст молока на фермі за перший квартал 1973 року порівняно з відповідним періодом минулого року становитиме 154 центнери.

Усі члени комсомольсько-молодіжного колективу планують свої зооветеринарні знання в гуртку по вивченню основних питань годівлі, догляду і утримання тварин, вдосконалюють свою професійну майстерність.

Ми, молоді тваринники ферми комуністичної праці, ідучи назустріч 50-річчю утворення Союзу РСР, сповнені рішучістю віддати всі сили, знання, енергію, зробити все для того, щоб успішно виконати взяті зобов'язання. Ми закликаємо комсомольців, молоді, усіх трудівників молодих ферм країни включитися у Всесоюзне соціалістичне змагання і зро-

бити все можливе по збільшенню виробництва молока для постачання трудящих нашої Батьківщини.

Соціалістичні зобов'язання обговорено і прийнято на зборах членів комсомольсько-молодіжного колективу ферми.

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ колективу відгодівельної свинарської ферми № 7 ордену Трудового Червоного Прапора радгоспу «Красная звезда» Курганської області

Трудівники нашої ферми з глибоким задоволенням сприйняли постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання працівників тваринництва за збільшення продукції тваринництва в зимовий період 1972—1973 рр.»

Перед нами поставлено ясне завдання: успішно провести зимові худобу і довести до максимуму збільшення виробництва і заготівель продукції тваринництва в зимовий період 1972—1973 рр. Завдання це виконати з повною відповідальністю.

Готуючи гімну зустрічі 50-річчю утворення СРСР, колектив ферми успішно виконує взяті на 1972 рік соціалістичні зобов'язання. За 10 місяців зимового періоду одержано 27,1 тисяч центнерів приросту живої ваги, на кінець року буде вироблено 36 тисяч. Це на 5 тисяч центнерів більше, ніж передбачалося нашими зобов'язаннями. Державі буде продало 37,6 тисяч центнерів свинини. Затрати праці на центнер приросту живої ваги становили 0,57 людино-днів при планових 0,85, кормів — 496 кілограмів проти 692 за планом.

Передові свинарки ферми Марія Миколаївна Віноградова, Валентина Василівна Широнцова, Любов Кіндратівна Зубарева одержали середньодобовий приріст живої ваги по 530—560 грамів на свиню.

Ми розуміємо, що високої продуктивності можна домогтися тільки самодисциплінованою працею, за рахунок передової культури виробництва, свідомої трудової дисципліни, використання всіх наявних резервів.

Включившись у Всесоюзне соціалістичне змагання, тваринники нашої ферми намітили на наступний рік нові, вищі рубежі. У третьому році дев'яти п'ятиріччя виробимо 38 тисяч центнерів м'яса, в тому числі в першому півріччі — 19 тисяч. Доб'ємося середньодобового приросту живої ваги 510 грамів на голову. Промоду одержати 40 тисяч центнерів, з них 16 тисяч — у першому півріччі. Протягом 2,4 місяців приросту буде продало на 2,4 тисячі центнерів м'яса більше. Знизимо на центнер приросту живої ваги затрати праці на 5 процентів, прями затрати — на 5, витрату кормів — на 3 проценти, рівень рентабельності виробництва свинини становитиме 57 процентів.

На фермі є всі умови для подальшого збільшення виробництва свинини.

Збудовано добротні приміщення з комплексною механізацією, комплектування відгодівельного поголів'я на фермі проводиться за рахунок власного відтворення, корми даються за збалансованим раціоном і тільки в приготованому вигляді, широко застосовується трипольне промислове схрещування. Регулярно проводяться навчання, підвищення підсумків роботи, вшановування передовиків.

Тваринники ферми № 7 ордену Трудового Червоного Прапора радгоспу «Красная звезда» докладуть всіх зусиль, щоб виконати свій патріотичний обов'язок перед Батьківщиною, дати більше продукції високої якості.

Соціалістичні зобов'язання обговорено і прийнято на загальних зборах колективу ферми.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР 28 листопада в Кремлі у зв'язку з наступною черговою сесією Верховної Ради СРСР відбулося спільне засідання планово-бюджетних комісій і представників галузевих комісій, комісій у справах молоді і по охороні природи Ради Союзу і Ради Національностей Верховної Ради СРСР. Вів засідання голова планово-бюджетної комісії Ради Союзу П. Я. Возенко. З доповіддю про проект Державного плану розвитку народного господарства СРСР на 1973 рік виступив заступник Голови Ради

ЗАВОД АВТОЗАПЧАСТИН — ПУСКОВИЙ ОБ'ЄКТ

Залишається вирішальний місяць...

НА ПУСКОВОМУ календарі будівельників Чернівецького заводу автомобільних запчастин до завершення всіх робіт залишається менше місяця. Це підтверджує і радки останнього графіка, скріпленого підписами генерального директора Горьківського об'єднання по виробництву автомобілів І. Кисельова та спеціаліста комбінату «Чернігівпромбуд»: «В результаті обміну думками вирішили — 25 грудня здати в експлуатацію ковальський корпус № 1 потужністю 25 тисяч штамповок на рік, для чого...».

Далі йде довгий перелік обов'язкових і невідкладних робіт будівельникам, субпідрядчикам, господарям підприємства та іншим колективам, які причетні до введення в дію першої черги заводу. Перелік цей можна узагальнити однією цифрою — 700 тисяч карбованців. Майже на таку суму треба виконати будівельних, монтажних, пусконаладочних робіт, щоб у переддень 30-річчя СРСР став до ладу ще одне потужне підприємство на Чернігівщині.

Обсяг значний. Освоїти його буде важко, проте цілком реально. Вживаючи, наприклад, колектив комбінату «Чернігівпромбуд» виконали будівельно-монтажних робіт на 350 тисяч карбованців. На спорудженні заводу цієї своєї рекордний рубіж. По-справжньому пускові темпи. Однак і їх треба ще раз перекирти, щоб своєчасно запороваць в нових корпусах потужні ковальські преси.

Широко прагнуть до цього, старанно трудяться на будові бригади Василя Базина і Олександра Томаша з генпідрядного управління «Промбуд-2», Прокопа Скрипки і Йосипа Назарчука з монтажного управління ЧСУ-13, електромонтажні бригади Станіслава Степанова, Юрія Неліповича та інших. Високі темпи, які вони показують, ще раз переконують в реальності своєчасного пуску першої черги заводу.

Та не все, на жаль, залежить від них. Чимало трудощів їм доводиться долати в останній вирішальний місяць, чимало прикрих несподіваних зводять нанівець зусилля ентузіастів. Зараз будова потребує енергії. В прямому і переносному значенні слова. Тиск котельних агрегатів, подача тепла в монтажні зони, енергозабезпечення — це вирішальна передумова успішного завершення робіт на будівельно-промислому пусковому об'єкті.

В котельній наразі почали розгрівати і сушити агрегати, але експлуатувати їх поки що не можна. Бракує води. Досі будівельники не спромоглися здати водозабірну станцію в Полуботках. Давно розпочка, враховуючи, що вилитий протокол операції рясніє отакі директивні записки: «В п'ятиденний строк завершити всі роботи і здати водозабірний майданчик в експлуатацію...».

Строки розтагувались, намічались і знову провалюються нові, виникали всілякі недоробки. А нещодавно вирінула експлуатація, про яку ще доводило згадувати на будові.

Впорядковуючи територію водозабірної майданчика, бульдозерист необхідно заглибити ному і переїзав виїзду три нитки електрокабелю. Почали поправляти що неабаліст (на зовнішній стороні труби діючого водогону, як вони тут опинилися — вірнували електро-монтажники). Стало очевидно: хтось помилково понадав їх... на два метри (!) вище проектного глибини. Отже, вода магистраль від глибинних свердловин — для забезпечення заводу та потреб обласного центру — потрапила в зону промерзання ґрунту. Перші ж морози відразу б вивели з ладу всю мережу, надовго паралізували б пусконаладочні роботи на пусковому комплексі. Бульдозеристи «пошастали» своєчасно винести стручки, за своїми потенціальними наслідками бран.

Спільними зусиллями зараз ліквідується плід такої бездумного, м'яко кажучи, виконання відповідальних робіт. А вони дорого обходяться. Зайсно, закопати глибше труби тепер уже пізно. Єдине, що залишається — це утеплити магистраль, зробити надпротекну висипку землі на ній, підняти дорогу, втамувати туди немагло дефіцитного цнн шезбено...

Невесела історія ця мусить стати серйозним і повчальним уроком для всіх, хто прагне своєчасно пустити завод і в першу чергу для керівників генпідрядного управління «Промбуд-2» (начальник П. Яковлев). Генпідрядчик зобов'язаний координувати всі дії субпідрядників або ж прийняти знати бракоробот, які помилкуються на 2 метри там, де потрібна точність. Знати і суворі бити з них! Безвідповідальність і безконтрольність — недовго вже приживаються на будові. Така практика неминуемо призводить до численних переборб, відчужених збитків, породжує додаткові труднощі. Опріч всього так небадьство розмганіть людей, породжує нездорові настрої.

Ось ще характерний приклад. Наприкінці жовтня, коли до пуску вже були вивірені дні і години напружених робіт, дирекція заводу передала підрядчику кипу додаткової та зміненої технічної документації на непередбаченій роботі. 132 ватманські аркуші, іншими словами, це додаткові будівельно-монтажні роботи вартістю 150 тисяч карбованців. Зайсно, будівельники прикро вражали така оперативність. Як же це могло статися, обурюється воно.

Трапляється прикрий недогляд проєктанта, — пояснює заступник директора заводу І. Прохоров. — В корпусі № 1 газозади від термічних печей сантехмонтажники виконали з покрительного заліза. За проєктом. Пізніше ми розібралися: не годиться Температура спрацьовує газів — до 600 градусів — несумісна з проєктом виконанням такої системи.

Разом з своїми товаришами по праці все робить для того, щоб дати більше продукції.

Технологія вимагає переробити весь Викинути металеві короби, замість них викладати газозади з цегли, крім того виготовити металеві витяжні труби. Іншого виходу немає.

Все це резонно. З точки зору технології. Однак монтажникам, на очах яких ламають їх вчорашню працю, небадьжудо до такої запізненої об'єкту замовника. Де ж він, мовляв, раніше були, шановні спеціалісти!

Керівництво комбінату «Чернігівпромбуд» змушене було знати мучарів в житлобудівничу управлінні, щоб у стислі строки реалізувати проєктні поправки. А в житлобудівничу, до речі, теж напружена пускова програма.

Трапляються іноді й більш витончені форми безвідповідальності. Начальник спеціалізованого управління КСУ-42 В. Коржик чи не на кожній операції наполягає, щоб в житлобудівничу проєктні поправки. А в житлобудівничу, до речі, теж напружена пускова програма.

Природно, такі перекося в роботі не корист діловиті і творчим контактам, які мають бути між замовником, генпідрядчиком та спеціалізованими організаціями. Особливо зараз, коли до пуску залишається місяць наполегливої праці.

Цей місяць вирішуватиме долю сучасного пуску першої черги філіалу Горьківського автозаводу. А тому як ніколи потрібна злагода, дружна робота всіх суміжних будівельно-монтажних колективів. На висоті повинен бути і їх головний директор — генеральний підрядчик, Господар будови.

В. САВЧЕНКО.

БОВРОВИЦЬКИЙ пусковий завод. Іван Юхмачев разом з своїми товаришами по праці все робить для того, щоб дати більше продукції. Фото В. Ігнатія.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

За успіхи, досягнуті при спорудженні Саратовської гідроелектростанції імені Ленінського комсомолу, Президія Верховної Ради СРСР Указом від 28 листопада 1972 року нагородила орденами і медалями СРСР учасників спорудження цієї гідро-

електростанції, які найбільше відзначилися.

Орденем Леніна нагороджено 3 чоловіки, орденем Жовтневої Революції — 4, орденем Трудового Червоного Прапора — 40, орденем «Знак По-

шани» — 51, медаллю «За трудову доблесть» — 21 і медаллю «За трудову відзнаку» — 28 чоловік.

Указ публікується в «Відомостях Верховної Ради СРСР» і місцевій пресі.

Свіжий номер журналу

Десять другий номер журналу ЦК КП України «Під прапором ленінізму», який щойно вийшов у світ, відрізняється інформативним матеріалом. СРСР — першовидання «Велика сила братерського єднання», статті члена-кореспондента АН СРСР М. Німця «Рад

МІТТИНГ РАДЯНСЬКО-УГОРСЬКОГО ДРУЖБИ НА ЧЕПЕЛЬСЬКОМУ КОМБІНАТІ

(Закінчення. Початок на 1 стор.).
 яка поряд з твердим і дедалі інтенсивнішим проведеним у життя керівній ролі робітничого класу створює можливість для того, щоб повна побуда соціалістичного суспільства була творінням всього народу, всієї нації, яка згуртувалася заради цієї мети. В цьому ми продовжуємо ми розвивати державне життя, соціалістичну демократію, щоб створенням найбільш сприятливих політичних умов і атмосфери прискорити соціалістичне будівництво в нашій країні.

Народне господарство Угорщини розвивається, відповідаючи до цілей четвертої п'ятиріччя. Загальний обсяг промислового виробництва в 1972 році зростає більш як на 6 процентів, і зростає не повністю забезпечення за рахунок підвищення продуктивності. Незважаючи на несприятливі метеорологічні умови, виробництво продукції сільськогосподарства майже на 4 процентів перевищує рівень минулого року. Реальні доходи на душу населення збільшуються на 4,2 проц., реальна заробітна плата на одного працюючого — на 2,4 проц.

Наша партія і уряд вважають своїм основним завданням систематичне підвищення життєвого рівня трудящих відповідно до результатів виконаної роботи і соціальної справедливості, що є основою політичного, економічного і культурного прогресу. Умови життя населення поліпшуються в міру нашого загального економічного розвитку. Зараз прийнято рішення про те, щоб у 1973 році заробітна плата робітників у державній фабрично-заводській і будівельній промисловості в результаті спеціального одноразового підвищення зростає більше, ніж зростає в середньому заробітна плата решти трудящих.

Тісне економічне співробітництво з радянськими країнами, насамперед з великими країнами, є найбільш важливим фактором стабільності і розвитку нашого народного господарства. Надійна основа розвитку нашої економіки і в майбутньому полягає в тому, що в результаті різних угод про торгівлі постави, кооперації і спеціалізації значна частина товарообороту між Угорщиною та її найбільшим партнером — Радянським Союзом задовольняє визначену вже на 20 років наперед. Ми переконані в тому, що продовження і заглиблення взаємної вигідної зв'язки між нашими народними господарствами, ми йдемо по правильному шляху, служимо нашим спільним соціалістичним цілям.

Чепельський металургійний і машинобудівний комбінат відіграє важливу роль в угорсько-радянському економічному співробітництві. Величезну частину — майже 83 проц. — потрібної для роботи сировини цей завод отримує від Радянського Союзу. Між Чепельським комбінатом і цілим рядом радянських заводів розгортається інтенсивна технічна кооперація. Наприклад, недавно чепельські робітники та інженери брали ефективну участь у реконструкції двох великих трубопрокатних заводів у Радянському Союзі. Тут, у Чепелі — як і всюди в країні — інженери і робітники щодня на власному досвіді відчувають, що радянська наука і техніка являють собою величезний стимул і допомогу для нас і водночас невчерпані джерела наших зв'язків. Трудящі Чепелі своєю роботою вже і сьогодні значно сприяють дальшому зміцненню і поглибленню угорсько-радянської дружби та співробітництва.

У рішенні Центрального Комітету партії, прийнятому на пленумі, який відбувся 14—15 листопада, поряд з досягненнями були поставлені і проблеми, намічені в ході цієї роботи. Ми повинні зосередити зусилля на вирішенні всіх основних питань партійної роботи, діяльності суспільства. Завдання наші загальною: ми повинні ще послідовніше здійснювати рішення X з'їзду, проводити свій внутрішній і зовнішній політичний курс, свою економічну політику і виконувати завдання в галузі ідеології. Ми потребуємо ще більшого додержання державної і громадської дисципліни, повинні з ще більшою увагою ставитися до виховання молоді, до виховання робітничого класу, селянства, інтелігенції, вважати трудового народу; співпрацювати з ними, партія повинна боротися за наші соціалістичні цілі.

У нас є всі необхідні умови для того, щоб наш соціалістичний розвиток і далі неухильно йшов по висхідній лінії. У цій роботі ми розраховуємо на плідну участь комуністів, на підвищену відповідальність керівників, на стійкість відданості соціалістичній справі, на згуртованість всього трудового народу.

Кожна в нашій країні може бути переконаний, що спільною прагнень, більш послідовним здійсненням рішень X з'їзду ми зробимо великий крок вперед по шляху будівництва соціалістичного суспільства на більш високому рівні. Ми можемо заповнити наших радянських друзів, наших братів по класу в інших країнах, всіх друзів Угорської Народної Республіки, що угорський народ свідомо і усміхнено виконує свою роботу, усміхнено йде вперед і здійснює свою мету — повну побуду соціалістичного суспільства.

Шановні збори!
 Дорогі товариші!
 Великої сили в роботі і боротьбі надає угорському народові, який буде соціалізм, свідомість того, що завдяки і в усіх обставинах, як вірний друг, поруч з ним стоїть великий радянський народ, Радянський Союз.

Нашому народові знайомі самовідданість і героїзм, з якими народи Радянського Союзу під керівництвом партії Леніна привели до перемоги Велику Жовтневую соціалістичну революцію, що відкрила новий розділ в історії людства, відкрила і безприкладні відданості і непохитність, які радянський народ в моменті утворення першої в світі робітничо-селянської держави виявив і виявляє в праці і в боротьбі, в дії війни і миру, всяля

жати загальним інтересам усього людства. Важливою подією світової політики ми вважаємо радянсько-американську зустріч на найвищому рівні, яка відбулася у Москві вночі цього року. Значення цієї зустрічі і досягнутої угоди в тому, що тим самим Сполучені Штати дійсно визнали крах холодної війни, визнали, що з СРСР та його союзниками не можна розмовляти з позиції сили, а можна вести переговори лише на основі рівноправності і принципів мирного співіснування. Угорська Народна Республіка з цілковитою переконаністю, беззаперечно підтримувала і підтримує всі ці починання Радянського Союзу, які відповідають нашим спільним інтересам.

Дорогі товариші!
 Ми і задовольняєм констатувати, що в результаті збройних та мирних дій, які змінилися в міжнародному житті, в Європі проявляється тенденція до зближення двох найважливіших угод, досягнутих за минулі 2—3 роки, про це свідчать і нові значні події. Ми вітаємо парависновою угодою про основні відносини між двома німецькими державами і вважаємо його важливим також з точки зору перспектив миру і безпеки в Європі. Хотілося б сподіватися, що тим самим буде покладено край імперіалістичній політиці дискримінації щодо Німеччини і демократичній політиці, яка сприяє зближенню між німецькими державами в недовгому майбутньому будуть прийняті в Організацію Об'єднаних Націй.

Ми цінимо той факт, що проведені 19 листопада західнонімецькі вибори привели до віднесення на виборчий план реакційних, ренаншистських сил і принесли великий успіх коаліції Брандта—Шеєля, яка проводить реалістичну зовнішню політику. Ми вважаємо, що поліпшення і зрізотує умови для угод зближення між німецькими державами і обидві суверенні німецькі держави в недовгому майбутньому будуть прийняті в Організацію Об'єднаних Націй.

Ми розцінюємо як важливу подію той факт, що 22 листопада в Хельсінкі почалися багатосторонні консультації щодо підготовки загальноєвропейської наради з питань безпеки і співробітництва. Наша батьківщина з самого початку брала участь у роботі, мета якої — зміцнення миру і безпеки в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

Промова товариша Л. І. Брежнєва

Дорогі товариші! Дружі!

Ми щиро схвилювані палким прийомом, виявленим нам на вашому комбінаті, тією привітністю і гостинністю, якими оточена радянська партійно-урядова делегація з перших хвилин перебування в угорській землі.

Від щирого серця хочу подякувати вам за те, що ви зустріли нас, за теплі слова, сказані товаришем Кадаром та іншими товаришами, і передати вам, товариші, всім жителям Будапешта, всім трудящим соціалістичній Угорщині братерський привіт від комуністів Радянського Союзу, від радянських робітників, від усіх радянських людей.

Ми особливо раді можливості звернутися з словами дружби до угорського народу саме тут, у заводському середовищі, в цитаделі угорського робітничого класу, в угорським людям не треба пояснювати, що таке Чепель. З шкільних років наші люди знають, що тут на Червоному Чепелі була робітничая демонстрація на підтримку революції 1905 року в Росії. У нас в країні пам'ятають, що саме Чепельська радостянка прийняла у березні 1919 року послання В. І. Леніна героїчній Угорській Радянській Республіці.

Сьогодні ваш колектив відкриває нові горизонти розв'язання зв'язки і виходу з неї, які і партія, і Х з'їзд поставили перед вами країною.

Мені особливо приємно сьогодні особисто висловити палку владність, дорогі друзі, за передачу надзвичайно цінного для нас подарунка — пам'ятного Червоного прапора чепельців Центрального Комітету КПРС. Цей прапор, вручений у зв'язку з X з'їздом УРСР, ми добували зберігали. Наше Політбюро, ЦК КПРС, усі радянські комуністи співіспівали цей дар, як знак пролетарської солідарності, як символ бойових ут, що зв'язують робітників Радянського Союзу і Угорщини, нерушимі єдності наших партій і народів у боротьбі за справу соціалізму і комунізму, за міцний мир, за щастя людей праці.

Народи Радянського Союзу пам'ятають, що незабаром після Великої Жовтневої соціалістичної революції, коли наш пролетаріат борючись з імперіалізмом, бачив в країні, — саме в той час угорський робітничий клас встановив тут, на берегах Дунаю, Радянську владу. Це був ще один прояв у капіталістичній системі, прояв у центрі Європи. І хоч тоді місяцями буржуазія та іноземним інтервентам вдалося залушати робітничу владу, революція 1919 року в Угорщині стала великою школою для всіх наступних поколінь революціонерів вашої країни.

Угорські комуністи, угорські робітники свідомо беруть вірність пролетарському інтернаціоналізму. Краш сина і дочки угорського робітничого класу боролися в рядах Червоної Армії за справу Жовтня, билися з фашизмом в Іспанії, в найтяжчі роки хористеського режиму несли народове слово правди про Радянський Союз. Це була в той же час боротьба за майбутню соціалістичну Угорщину. І коли в результаті виволоження від ярма фашистських загарбників угорський робітничий клас прийшов до влади, його першим кроком у зовнішній політиці було встановлення непохитного, братерського союзу з СРСР та іншими соціалістичними країнами.

Дорогі товариші! Ваш комбінат — побратим нашого Магнітки, Уралашу, Кіровського заводу та інших гігантів радянської індустрії і завдання по суті розв'язують одні: підвищення ефективності суспільного виробництва, зближення досягнень науково-технічної революції з переважаючим соціалізмом, вдосконалення управління. Всі ми маємо певний досвід розв'язання цих проблем. І заінтересовані у творчому використанні цього досвіду є одним з спонукальних факторів постійного поглиблення нашого співробітництва. Це раз переконує нас, що коли ми об'єднуємо свої зусилля, то в підсумку виходять не просте складання, а примноження сил.

Ось чому, коли сьогодні говорять про Угорщину, про Радянський Союз або про інші країни соціалізму, то беруть до уваги не тільки національний потенціал кожної з країн, але й потенціал спільний, об'єднаний, ті великі переваги, які дає усім нам наша співдружність, наш інтернаціональний союз. Зрозуміло, у всіх у нас є свої плани, свої успіхи і радощі. Є і свої проблеми, свої труднощі, які дають важкий ввід у сферу промисловості, іноді у сфері сільськогосподарства. Але не це визначає характер нашого розвитку. Його визначає динамізм нашого поступального руху, неухильне зростання економіки кожної з наших країн і всієї співдружності в цілому. Досить сказати, що промислове виробництво країни — членів РЕВ у цьому році, судячи з усього, майже у 8 разів перевищить рівень 1950 року. А в розвинутих капіталістичних країнах, за попередніми даними, воно збільшиться за той же строк приблизно у три рази.

Важко людині, коли вона самотька, важко й країні, коли немає у міжнародному комуністичному і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

у багатосторонніх консультаціях і в Європі все для того, щоб зберегти мир і безпеку в Європі. Тому ми беремо участь

ГЕНІЙ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ

розвиток особи, вступав як патріот своєї Вітчизни, вірів в її світле майбутнє.

Головний свій обов'язок, обов'язок вченого перед народом, М. І. Лобачевський вбачав у інтенсивному і всебічному розвитку науки. Саме в цій галузі багатогранної діяльності Лобачевський досяг світової слави. Став творцем неевклідової, або, як її тепер називають, геометрії Лобачевського.

Значна геометрія, яку вкладають у школах, зветься евклідовою за ім'ям давньогрецького математика Евкліда, який жив у III столітті до нашої ери. Евклід узагальнив математичні знання, накопичені його попередниками, і побудував логічно цілісний ґрунті їх виклад, який вважається зразком математичної системи. Протилежно більш ніж двох тисячоліть.

Незаперечно вельч Евкліда породила сліпу віру в елістичність його геометрії, у непорушності

Після довгих клопотань матері вдалося влаштувати де-в'ятирічного хлопця до Казанської гімназії на казенний кошт. Пізніше Лобачевський стає студентом університету. По закінченні був залишений в ньому працювати, і з 1815 року веде тут викладання.

Через кілька років Лобачевського обирають деканом, а пізніше—ректором Казанського університету. Очоловав його протягом майже двох десятиліть. За цей час університет перетворився на передовий в Росії учбовий заклад.

Всю свою діяльність М. І. Лобачевський намагався зосередити на тій частині, яку він вважав найбільш важливою: на розвитку політехнічної діяльності школи, вихованні молоді. У своїх працях, промовах висловлював думки про суттєве значення виховання, гармонійний

могло зламати його мужнього духу. Він продовжував посли-дові і до кінця боротися за визнання нових ідей, розробляв їх протягом усього життя. 24 лютого 1856 року, через

30 років після своєї першої доповіді про створення неевклідової геометрії, Лобачевський пише. Помер невизнаним. Широке визнання його робіт прийшло значно пізніше, коли зусиллями багатьох учених була встановлена несуперечливість нової геометрії.

Відкриття Лобачевського було блискучим завершенням класичної історії розвитку класичної геометрії, науковим подвигом, рівним якому небага-

то в історії світової науки. Це відкриття мало величезний вплив на весь дальший розвиток геометрії. Була подолана багатотисячолітня традиція незмірності і єдиності в ній. Відкриття безмежні можливості для розширення і поглиблення її теорії. Інші дослідники, спираючись на ідеї Лобачевського, дістали можливість будувати більш широкі системи.

Праці Лобачевського стали засобом подолання ідеалістичних уявлень у галузі математики й фізики, зміцнення матеріалістичних поглядів в галузі філософії. Нарешті, неевклідова геометрія стала математичною основою теорії відносності, вчення про простір і час, яке відкрило нову еру в науці — еру відкриття атома і космосу.

М. І. Лобачевський був одним з найвидатніших революціонерів у галузі науки. Його первіноутні ідеї з Коперником, який «зупинив Сонце, зрушив

Землю» (так написано на пам'ятнику Копернику). Один з видатних радянських геометрів В. Ф. Каган зауважив якості з цього приводу, що «легше було, мабуть, зрушити Землю, ніж зменшити суму кутів в трикутнику».

Великий російський вчений Д. І. Менделєєв у телеграмі, яку він надіслав Казанському університету з нагоди сторіччя з дня народження М. І. Лобачевського, писав: «Геометричні знання склали основу всієї теорії науки, з самоутічності геометрії Лобачевського — зорю самостійного розвитку науки в Росії. Подвиг науковий здійснений для життя народів».

Ці слова повністю здійснюються. Геометричні ідеї Лобачевського стали поворотним пунктом. Своєю працею вчений вплинув на всю сукупність фізико-математичних наук, вивів російську математику на одне з перших місць у світі.

В. НАЗАРОВ,
старший викладач кафедри математики Ніжинського педагогічного інституту імені М. В. Гоголя.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

П'ЯТНИЦЯ, 1 грудня

МОСКВА

9.45 — Для школярів. 10.15 — «Солдати». Художній фільм. 12.00 — «Варчисті молоді». 13.00 — «Шахова школа». 13.00 — «Дощик». 14.45 — «Майстри тьмяної радуги». 17.15 — «Сторінки життя білоруського села». Передача 5-в. 17.30 — М. Горький. «По Союзу Рад». Частина 1-а. 18.10 — «Польова пошта». 18.40 — «Два дні». «Веселий Олівець і його друзі». 19.00 — «Соня неперориний». Казаський РРР. 21.00 — «Час». 21.30 — Телевізійний спетакль. 22.15 — Концерт народного арміста Української РСР А. Соловйовича.

КНИВ

11.00 — Телевізійні вісті. 11.15 — Фільм-концерт «Чародій танцю». 12.15 — Художній фільм «Здрастуй, не я!». (1 серія). 16.55 — Наша афіша. 17.00 — «Дощик». 17.15 — «Дощик». 18.00 — Інформаційна програма «Вісті». 18.30 — Урочисте засідання і концерт присвячені 50-річчю народження Г. Сковороди. В перерві — «На добраніч, діти!» Про закінчення роботи новинної програми передачі.

Субота, 2 грудня

7.10 — Обласні вісті. 8.30 — Передача для працівників сільського господарства.

ПОГОДА

За даними Чернігівського гідрометеорологічного бюро, сьогодні десь по Чернігову та області переоблачиться мінлива хмарність на півдні невеликі опади. Вітер південно-західний, помірний до сильного. Температура 0—5 гр. По Чернігову без істотних опадів, температура 1—3 гр. тепла.

На 2—3 грудня — хмарно з проясненнями часом дощ з перебоєм в мовний сніг та сніг. Вітер південно-західний, помірний з перебоєм на північно-західний, сильний. Температура 2-го шкору пік 2 гр. морозу до 3 гр. тепла, ввечір 0—5 гр. тепла, 3-го шкору від 6 гр. морозу, при перебої від 5—10 гр. морозу, ввечір від 3 гр. морозу до 2 гр. тепла.

Редантор Ф. СЕНДЗІОН.

Звучить поетичне слово

На чергове засідання клубу поезії при Чернігівському педагогічному інституті імені Т. Г. Шевченка зібрався викладач та студенти вузу. Кандидат філологічних наук П. Г. Мінеєв розповів присутнім про розквіт братніх радянських літератур, про їх взаємозв'язки, окarakterизував творчість провідних радянських письменників на порозі золотого ювілею — 50-річчя утворення СРСР.

Поет Станіслав Реп'ях говорив про Дні братньої білоруської літератури, що відбувалися нещодавно в нашій області, про людей, які славі діла освідомлюють у своїх творах радянської мити. А потім прочитав кілька нових поезій, написаних до ювілею.

З читанням своїх творів вступили також викладач педагогічного інституту Людмила Ульянінська, робітник-будівельник Микола Ткач, студент педагогічного інституту Микола Мороз та ін.

Особлива увага—новому комплексу ГПО

У кабінеті директора Всесоюзного науково-дослідного інституту машин для виробництва синтетичних волокон М. Ф. Ключка обговорювалися наслідки виробництва нової машини для виробництва шовку. А коли обговорення закінчилося, Микола Федорович сказав: «А тепер потворимо прохід складання нормативів нового комплексу ГПО, проведення спортивного свята у виділий день».

І це не дивувало учасників виробничої наради. Адже кандидат технічних наук Микола Федорович Ключко — великий прихильник спорту, активний організатор і учасник ряду спортивних заходів. Питання фізкультури-спортивної роботи — постійно в центрі уваги дирекції, партійної і комсомольської організації інституту. Невпинково в умовах соціалістичного змагання між відділами науково-дослідного закладу передбачені пункти розвитку фізичної культури і спорту.

Все це обумовлює цікаве, змістовне життя нашого фізкультурного колективу товариства «Авангард», що налічує до 200 чоловік. Серед членів його майстер спорту з стеновдою стрільби, неодноразовий учасник першості республіки Євген Ковальський, такі різноманітні спортсмени-розрядники, як Віталій Воронцов, Геннадій Баскаков, Ігор Коров'яков та ряд інших.

Успішно працюють секції з шахів, городків, волейбола, настільного тенісу. Створена гру-

Спартакіада «Дружба» триває

На звання майстра міжнародного класу

ної ради товариства «Авангард».

Особлива увага — пропаганді і запровадженню нового комплексу ГПО. Створена й активно діє комісія по прийому нормативів під керівництвом кандидата технічних наук В. Ільїна. Є і своя суддівська колегія, яку очолює голова місцевому А. Авдєєнко. Обладана відповідною наочною апаратурою. Складання нормативів набрано масового характеру. Вже 170 чоловік виконали норми з бігу, метання гранати, підтягування тощо.

Нині активно готуємося до складання змахових видів, щоб новий спортивний сезон також поставити на службу ГПО. Підготували 50 пар лиж, плануємо організувати дні здоров'я, відкрити за Десну.

В цьому році в фізкультурному колективі підготовлено 50 спортсменів масових розрядів, 30 інструкторів, 15 суддів з різних видів спорту. Вже три роки підраді наш фізкультурний колектив займає перше місце в змаганні серед фізкультурних колективів товариства «Авангард» по своїй групі.

Вживаємо всіх заходів, щоб запровадити виробничу гімнастику в усіх відділах, щоб якомога більше людей різного віку залучили до складання нового комплексу ГПО. Адже фізкультура і спорт надійні засоби у творчій праці науковців.

П. ГАНЖА,
інструктор-методист фізкультурного колективу.
А. ІВАНОВ,
кандидат у майстри спорту, членом області з шахів.

Справа всіх

спортсменами Гомеля, Мінська.

Великою популярністю користуються походи виклиного дня, змагання з спортивного оритування, організація спортивних свят. Так, наприклад, в День фізкультури велика група працівників інституту відвідала на нашу спортивну базу, що в Дніпрі. Тут цікаво провели товариські змагання з волейбола, веслування, плавання, футболу, настільного тенісу. Переможці були нагороджені призами.

Наші науковці люблять зустрічатися світанки на Десні, вивчати красу рідиного краю. Оскільки з рибаківками на племіна вирушають у відкриті ділянки екскурсії, в походи. А найбільш запозваляти в час відпусток—в далекі мандри. Як, скажімо, на початку однієї з лабораторій Олександр Гром, який з друзями добрався до Архангельська, побував на Соловєвських островах. В пошані спортівне рибальство. Команда спінінгістів посіла друге місце в першості облас-

СПОРТ

ВИСОТИ ОЛЕКСАНДРА РИКОВА

3 АЛ товариства «Спартак» прикрашений спортивними прапорами, транспарантами. Чернігівці приймають гостей з братньої Білорусії — гомельчан. Щого разу на змаганнях, що проводяться в залі спартакіади «Дружба», присвяченої 50-річчю утворення СРСР, прибули важкоатлети.

Склад команди сильний — з 20 ботатирів 12 майстрів спорту СРСР. Наша збірна в основному представлена спортсменами «Полісся».

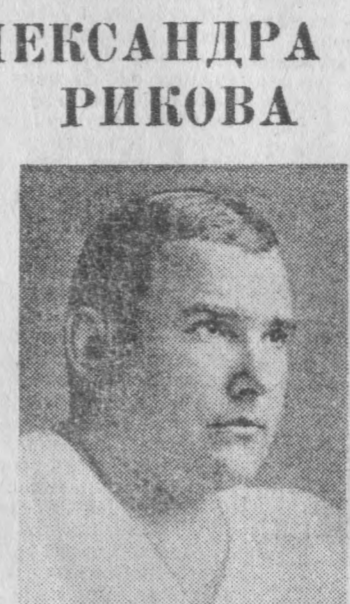
З перших поєдинків — напружена боротьба.

Найцікавішою подією змагань ставистів став виступ нашого земляка, майстра спорту СРСР, тренера спортклубу «Полісся» Олександра Рикова. Він відомий в нашій країні спортсмен. В 1971 році був призером спартакіади ВЦРПС, нинішній рік приніс йому звання чемпіона літньої спартакіади профспілок України, третє місце на чемпіонаті УРСР.

В Олександр була заповітна мрія—стати майстром спорту СРСР міжнародного класу. І до цього він наполегливо готувався. До речі, це високе звання в СРСР серед атлетів другої важкої ваги, в якій виступає О. Риков, мають лише кілька чоловік.

Завітай 580 кілограмів! Іх треба набрати в сумі класичного триборства. На Олімпійських іграх в Мюнхені міжнародна федерація прийняла рішення відмінити вагу з класичних прав важкоатлетичного триборства — жим. Та до введення нової всеосійної спортивної класифікації в СРСР для завоювання звання майстра міжнародного класу вона залишається в силі.

«Олександр на помості. Він впевнено вживав штангу вагою в 210 кілограмів. Тепер—риков. Є 160 кілограмів. Залишилося поштовх. Для початку спортсмен легко штовхнув штангу вагою в 200 кілограмів і замовив 210. Другий підхід. Він виявився невдалим. Всі навко-

до захвилювалися. Але спортсмен зібрав всю силу волі і в третьому, останньому, підході штовхнув штангу вагою в 210 кілограмів.

В результаті головиний суддя змагань зафіксував 580 кілограмів. Завітай рубль взято! Вдало виступили й інші наші земляки. У цюналейшій вазі переможцем став молодий штангіст Михайло Ілліашу. У найлегшій — майстер спорту Вячеслав Антіпов, у найважчій — Володимир Сетел, який виконав норми і гомельський спортсмен майстра спорту СРСР з чернігівців також вишляв переможця у своїх вагових категоріях майстри спорту Володимир Бєляєв та Федір Дуля.

Серед білоруських спортсменів звання чемпіона спартакіади влєвено завоював Григорій Фарберов (середня вага), в легкій вазі—Фелікс Шлак, в найважчій — майстер спорту Михайло Мінков.

Команда перемогла за чернігівців.

П. БЕНЕДІКТИЙ,
голова обласної федерації з важкої атлетики.

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОМБІНАТ ХІМІЧНОГО ВОЛОКНА ім. 50-річчя ВЕЛИКОЇ ЖОВТНЕВОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

проводить додатковий прийом

жінки і чоловіків на постійну роботу. Жінок віком 17 років і старше, чоловіків — 18 років і старше з першодним навчанням на комбінаті за спеціальностями: крутильниця, перемотувальниця; апаратник, крутильник.

Середній заробіток становить: крутильниця, перемотувальниця — 130—150 крб., апаратник, крутильник — 120—180 крб. на місяць.

При вступі на роботу треба мати паспорт, а хто раніше працював, то й трудову книжку. Тим, що поступили на комбінат в листопаді—грудні ч. р., надаватиметься гуртожиток.

Звертатися до відділу кадрів комбінату сьогодні, крім суботи і неділі.

Адміністрація.

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ УЧОВИЙ КОМБІНАТ № 76

оголошує набір на курси

по підготовці токаря, фрезерувальника і слюсаря механо-складальних робіт для роботи на підприємстві в м. Чернігові.

На курси приймаються чоловіки і жінки не молодше 17 років, які мають освіту не нижче восьмих класів.

Строк навчання шість місяців.

Особам, звільненим в запас із Радянської Армії, на час навчання встановлюється заробітні плата в розмірі 70 крб. на місяць.

За довідками звертатися в а адресу: м. Чернігів, вул. Одінцова (за новим ринком), відділ кадрів. Іхати трольбусами №№ 1, 2, 3, автобусами №№ 1 і 12 до зупинки «Новий ринок». Телефон 7-29-93.

Адміністрація.

РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНОМУ ЗАВОДУ ОБЛМІЖКОЛГОСПБУДУ

потрібні на постійну роботу:

фрезерувальник IV—VI розряду, газорізчик III—V розряду, слюсарі по виготовленню металоконструкцій III—V розряду, слюсарі-сантехники III—V розряду, електрозварники III—V розряду, електромонтери III—V розряду, конюгери котельної, машиніст автоматизованаго робітничого по виплоденні в котельню, бульдозерист, столяр IV—V розряду, маляр IV—V розряду.

Звертатися на адресу: м. Чернігів, Котл. ремонтно-механічний завод облміжколгоспбуду. Тел. 2-30-06. Іхати метробусом № 2 до зупинки — ПМК.

Адміністрація.

ЧЕРНІГІВСЬКОМУ ЗАВОДУ АВТОЗАПЧАСТИН

на постійну роботу потрібні:

слюсарі-монтажники, слюсарі-ремонтники, слюсарі-інструментальники, токарі-универсали, фрезерувальники, наладчики, слюсарі по ремонту газового обладнання, термісти по штампуванню, електромонтери-високосвольтники, термісти, електромонтери-ремонтники, нагрівальники в ковальській цех, газозварники, лічники-фурерувальники, робітники без професій.

За довідками звертатися до відділу кадрів заводу особисто або по телефону — 2-41-58.

Адміністрація.

ДО ВІДОМА НАСЕЛЕННЯ

Чернігівський завод «Ремпобуттехніка» пропонує послуги по ремонту годинників усіх систем вітчизняного виробництва, ходовильників, пральних машин, підлогоапаратури, пилососів, електричних і механічних брив, електроагривальних приладів, фотоапаратів, швейних машин, міхових інструментів, друкарських машин.

На виконанні роботи завод дає гарантію.

Звертатися на адресу: Чернігів, вул. Комсомольська, 43, тел. 7-45-97.

Адміністрація.

ВІДДІЛ РОБІТНИЧОГО ПОСТАЧАННЯ КИЇВСЬКОГО ВОДНОТРАНСПОРТНОГО ВУЗЛА

проводить прийом на тримісячні курси для роботи в пероплашних ресторанах осіб віком від 18 до 40 років з освітою 8—10 класів за такими спеціальностями: старших поварів, поварів, буфетників, офіціантів.

За довідками звертатися до 15 грудня 1972 року на адресу: м. Чернігів, вул. Півдальна, № 23 (річковий вокзал), відділ робітничого постачання.

Адміністрація.

ДО УВАГИ ПРАВЛІНЬ КОЛГОСПІВ ТА КЕРІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЙ!

Сакський кар'єр обкооплігоспостору Чернігівської обласної інспекції продає колгоспам та організаціям камінь-черепанчик в розмірі 75% від вивезеної кількості автотранспортом по купці з кар'єру до залізничної станції.

За вивезення каменю-черепанчику з кар'єру до залізничної станції автотранспортом покупця Сакський кар'єр оплачує вартість перевезення за тарифом.

Ціна однієї штуки каменю-черепанчику—32 коп.

За довідками звертатися до обкооплігоспостору на адресу: м. Чернігів, вул. Попуаренка, № 117. Тел. 7-71-65.

Адміністрація.

БОБРОВИЦЬКИЙ ПЕРЕСУВНИЙ МЕХАНІЗОВАНИЙ КОЛОНИ № 259 ТРЕСТУ «ЧЕРНІГІВСЬКБУД»

НА ПОСТІЙНУ РОБОТУ ПОТІРБНІ: муляри, тесляри, бетонники, штукатури-маляри, арматурники, монтажники, покривальники та різноманітні. Оплата праці відрядна, акордне й акордно-преміальна.

Об'єкти будівництва розташовані в м. Бобровиці.

Однимак надається гуртожиток, сімейний-кімната.

За довідками звертатися на адресу: м. Бобровиці Чернігівської області, вул. Вороб'євського, 34, ПМК-259, відділ кадрів. Телефон 0-94.

Адміністрація.

Пам'яті загиблих

На центральній садибі радгоспу «Бондарівський» сьогодні споруджено обеліс на честь загиблих, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни. На гранітних плитах викарбовано навчиво 230 імен.

З нагоди відкриття обеліса в селі відбувся мітинг. До відкриття монумента покладені вінок, квіти.

М. КУЗЬМЕНКО,
Сосницький район.

КОРОТКО

Багато своїх вихованців вивела у світлі життя вчителька Кладівської середньої школи Мулинської району Евронія Павлівна Запорожченко. Зараз вона на заслуженому відпочинку, але не забуває зайти до рідної школи, тут вона — бажаючий гість, бо приносить дітям свою доброту, ніжне слово і теплоту серця.

С. ДОРОШ.

Новими експонатами поповнився останнім часом історичний музей Червонопартизанської середньої школи № 1 Носівського району. В шести розділах експозиції показане минуле і сучасне села, подвиги його людей в роки Великої Вітчизняної війни.

М. ЩЕПЕНКО.

Ділянку підготовку до 50-річчя утворення Союзу РРР веде Прилуцька міська бібліотека. Її працівники оформили виставку «В сузір'ї радянської республіки» яка розповідає про дружбу радянських народів. Систематично відбуваються тут літературні вечори, читачські конференції.

Г. АЛЕКСЕЄВ.

В гості до артистів обласного музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка завітали студенти філологічного факультету Чернігівського педагогічного інституту. Відбулася щира розмова про високе покликання радянського мистецтва, про творчі плами чернігівських митців.

Н. НОЯ.

В колективах фізкультури

спортсменами Гомеля, Мінська.

Великою популярністю користуються походи виклиного дня, змагання з спортивного оритування, організація спортивних свят. Так, наприклад, в День фізкультури велика група працівників інституту відвідала на нашу спортивну базу, що в Дніпрі. Тут цікаво провели товариські змагання з волейбола, веслування, плавання, футболу, настільного тенісу. Переможці були нагороджені призами.

Наші науковці люблять зустрічатися світанки на Десні, вивчати красу рідиного краю. Оскільки з рибаківками на племіна вирушають у відкриті ділянки екскурсії, в походи. А найбільш запозваляти в час відпусток—в далекі мандри. Як, скажімо, на початку однієї з лабораторій Олександр Гром, який з друзями добрався до Архангельська, побував на Соловєвських островах. В пошані спортівне рибальство. Команда спінінгістів посіла друге місце в першості облас-

Гості сільських спортсменів

Вже кілька років спортсмени товариства «Спартак» шефствують над фізкультурним колективом колгоспу «Новий шлях» Чернігівського району. Вони допомагають у проведенні змагань, самі беруть в них участь.

Ось і цими днями в Писнівському Будинку культури відбувся вечір дружби спартаківців з місцевими спортсменами. Голова обласної ради товариства «Спартак» П. І. Валушко розповів про виконання зобов'язань по розвитку фізичної культури і спорту, вжитих до 50-річчя утворення Союзу РРР. Потім відбулися показові виступи кращих борців, фехтувальників, боксерів, в яких взяли участь і майстри спорту Ю. Мессерман, В. Примак та інші.

Цього вечора гостями колгоспників були і вихованці Чернігівського університету учнівська, які влаштували для них цікавий концерт.

Є. БОНДАРЕНКО,
голова Чернігівської районної ради товариства «Колос».

ЮНА чернігівська гімнастка Ірина Подтележнікова займалася ПЛОСШ № 1 під керівництвом тренера В. Осипової. Нещодавно на зональній першості школярів республіки, яка проходила в Чернігові, вона виконала норматив кандидата в майстри спорту.

Зимовий календар

Грудень по календарю відкриває новий спортивний сезон, якщо, звичайно, не підводитимуть до цього плану обласний комітет фізкультури і спорту для спортсменів і болельщиків.

З першим снігом і морозом розпочинається старт на лижні і крізі за програмою обласної зимової спартакіади. В програмі — лижні гонки, біатлон, хокей, ковзани. Змагання спочатку проходять у колективних фізкультурних товариствах «Авангард», «Буревісник», «Орбос». Грудень резервний. Потім — фінали, на яких виступають переможці. Спартакіада триватиме весь зимовий сезон.

Цього місяця продовжаться змагання за програмою спартакіади «Дружба» між брянськими чернігівськими і гомельськими спортсменами, присвячені 50-річчю утворення СРСР.

В Гомелі, в плазальному басейні, помірюються силами плаваць трьох областей, Білорусь приймають у себе такий баскетбольний командний Чернігівський і Бричанський. А 15—17 грудня чернігівці зустрічатимуть у себе гомельчан і брянців — проядуть зустрічі борців вільного стилю і самобісти.

В кінці грудня найсильніші лижники візьмуть участь у розгравшав першості республіки з лижного спорту і біатлону.

МАТЧІ, ТУРНІРИ

29 листопада футболісти ерванської команди «Аратат» провели на своєму полі першу зустріч 1/2 фіналу розгравшав Кубка УЕФА. Вони зустрілися з командою «Кайзерслаутерн» (ФРН). Зустріч закінчилася з рахунком 2:0 на користь команди «Аратат».

Три роки підраді московська команда ЦСКА є володарем Кубка європейських чемпіонів з хокея. І ось армійцям знову доводиться захищати свій титул. В першому матчі нинішнього розгравшав Кубка вони виступили у Шаньї, де зустрілися з чемпіоном країни — командою «Брюнес». Армійські хокеїсти впевнено провели зустріч і добились переконливої перемоги—8:2.

В ЛАБОРАТОРІЯХ ВЧЕНИХ

такий багатий цукор. Такий же одний підхід до проблем подорожжя жити.

Останні дослідження науковців показують, що навіть у глибокій старості в людському організмі ще існують досить великі можливості для оновлення протоплазми. Це значить, що і літні люди можуть відсутити наближення старості, коли в глибокій нашого організму починається справжня битва між тканинами, які ще зберігають свою життєдіяльність, і вже віджилими, зношеними.

В. САФІРНОВ,
(РАТАУ).

ЛЮДИНИ ЖИТИ ДОВГО

Чи МОЖНА уповільнити біг біологічного годинника життя, уповільнити старіння Харківські біологи, які працюють під керівництвом академіка В. М. Нікітіна, відповідають на це запитання позитивно. Їм вдалося виявити деякі опорні точки в боротьбі з старістю. На службу життю вчені частково намагаються поставити його найліпших ворогів—голод і напруження.

Досліди проводилися на лабораторних тваринах. Дослідникам вдалося добитися подовження їх життя майже наполовину. Для цього білки шурм протягом довгого часу давали їм, недостатню дозу калорійності. Вона могла тільки підтримувати їх існування. Шоправда, в ній було багато білків і вітамінів. І дворічні щабурки почували себе досить бадьорими, хоч, дива роки —максимальний строк їх життя.

Як же голодування сприяє подовженню життя? —розповідає професор В. І. Мазинков,—що голод викликає в організмі напружені стани, так званий стрес, про який сьогодні гово-

рять вчені. Виявляється, що стрес не завжди заважає з часом чимось негативним і не обов'язково шкідливий для здоров'я. Під час голодування, наприклад, організм пристосовується до нього і при цьому самооновлює протоплазму. Отут і відбувається найголовніше —фатальний процес старіння замирає, бо голод мобілізує внутрішні сили тканин, їх ферменти на посилений розлад застарілих частин протоплазми. Вони виводяться з організму, який наразі повертає назад білий колгоспнуєтський.

Покли що все це зроблено на тваринах. Тепер учени посилено вивчають зрушення в гормональному спектрі й організму, щоб у майбутньому використати одержані дані в інтересі людини.

Та вже тепер можна сміливо рекомендувати раз на місяць день винятково звуженого харчування. У цей день наш організм немале повертає назад білий колгоспнуєтський. Рацион приблизно такий: 500—700 грамів кефіру або ацидофільного молока і трохи чаю, або ж вдалості яблук і 4—5 склянок чаю. Слід приймати також в достатній кількості вітаміни з вигляді таблеток. При цьому слід пам'ятати, що вранці після такого дня влітку буває дуже великий. Бажано не вживати його під час сніданку, а з'їдати стільки ж, скільки і в звичайні дні.

Ще одне цікаве відкриття зроблене в Інституті біології Харківського університету імені Горького. Виявляється, що не тільки голодування може бути помічником людини, яка виробила на старість передчасно. Встановлено, що вироблення інсуліну (гормону, який допомагає переробляти цукор) на старість різко зменшується. А ось надходження його антагоніста (глюкокортикоїдів) зменшується в набагато меншій пропорції. Це криве в собі не безпекі порушення балансу в організмі. Тому стара людина зобов'язана обмежити споживання цукру. Науковці рекомендують замінювати його медом, але не всімким майже —какавієм. У ньому багато фруктози, яка задовольняє без допомоги інсуліну. І вона вдалості солодша від глюкози, не яку

НАША АДРЕСА ТЕЛЕФОНИ

250000, Чернігів, вул. Свердлова, 2

ТЕЛЕФОНИ: загальний — 7-37-50, редактор — 7-37-51, заст.